

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Νίκης 5-7

10563 Αθήνα

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

e-mail: press@minfin.gr

Τετάρτη, 23 Νοεμβρίου 2022

Δελτίο Τύπου

**Ομιλία Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, κ. Θόδωρου Σκυλακάκη,
στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής για την
«Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2023»**

Κύριε Πρόεδρε, Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός του 2023 είναι ο τέταρτος, τον οποίο έχω την τιμή να εισηγούμαι ως αρμόδιος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αλλά είναι ο πρώτος, τα τελευταία 12 χρόνια, που καταρτίζεται εκτός του πλαισίου μνημονιακής επιτήρησης ή ενισχυμένης εποπτείας.

Βασικοί στόχοι του, είναι η διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας και η συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας, που ακολουθεί η χώρα. Και όλα αυτά, μέσα σε ένα κλίμα απίστευτης αβεβαιότητας, εξαιτίας του πολέμου που εξαπέλυσε η Ρωσία στην Ουκρανία και της ενεργειακής κρίσης.

Εξαιτίας της αβεβαιότητας, είναι ένας προϋπολογισμός που στηρίζεται σε συντηρητικές-επιφυλακτικές υποθέσεις. Θα μπορούσαμε να κάνουμε έναν πολύ πιο αισιόδοξο προϋπολογισμό, βάζοντας για παράδειγμα 6% που λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ανάπτυξη φέτος (έχοντας μεγαλύτερο carry over) ή 6,7% που προβλέπει ο ΟΟΣΑ. Ωστόσο, θέλουμε να είμαστε συντηρητικοί και προσεκτικοί, όπως είμαστε όλο αυτό το χρονικό διάστημα, διότι ακόμη περνάμε μία περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας.

Η σημερινή κυβέρνηση κλήθηκε να αντιμετωπίσει πρωτοφανούς μεγέθους κρίσεις, οι οποίες, κυριολεκτικά, άλλαξαν και αλλάζουν τον ρου της παγκόσμιας ιστορίας. Η πανδημία του Covid-19, εκτός από μεγάλη υγειονομική κρίση, ήταν και

καταστροφική, οικονομικά, κρίση. Και η παρούσα ενεργειακή κρίση είναι ένα «μείγμα» πληθωρισμού και προβλημάτων στις αλυσίδες προσφοράς, που επίσης είναι πρωτοφανές στην οικονομική ιστορία. Στο ίδιο πλαίσιο -όλα αυτά συνέβησαν σε 3 μόλις χρόνια- έπρεπε να αντιμετωπίσουμε και την ακραία επιθετικότητα της Τουρκίας, που ξεκίνησε από τον Έβρο, μόλις αναλάβαμε τη διακυβέρνηση και συνεχίζεται, κλιμακώνεται, οδηγώντας μας σε πολύ μεγάλες εξοπλιστικές δαπάνες.

Περάσαμε αυτά τα τρία χρόνια, κυριολεκτικά, «δια πυρός και σιδήρου» και παρόλα αυτά, θέσαμε την οικονομία σε αναπτυξιακή τροχιά. Και το κάναμε αυτό, με μία πολιτική φιλική προς τις επενδύσεις και την ανάπτυξη, με συνεχείς μεταρρυθμίσεις και κυρίως, αλλάζοντας τα κίνητρα που υπήρχαν στην ελληνική οικονομία, διότι τα κίνητρα που υπήρχαν στα χρόνια της προηγούμενης κυβέρνησης, οδηγούσαν στην υπανάπτυξη.

Η Ελλάδα, σήμερα, παρά αυτές τις τεράστιες κρίσεις, έχει σημαντικά μικρότερο ποσοστό ανεργίας, σημαντικά μικρότερο από ότι το παραλάβαμε. Έχει πολύ μικρότερη φορολογία. Ενδεικτικά αναφέρω: ΕΝΦΙΑ, ασφαλιστικές εισφορές, εισφορά αλληλεγγύης και δεκάδες άλλους φόρους που μειώσαμε. Και το πιο σημαντικό, έχει μικρότερο δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ. Το χρέος, φέτος, υπολογίζουμε ότι θα διαμορφωθεί σε 168,9% και του χρόνου αναμένουμε να φτάσει στο 159,3%. Πετύχαμε τη μεγαλύτερη μείωση χρέους, από κάθε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα, σε σύγκριση με το 2019. Και το επίτευγμα αυτό, της μείωσης του χρέους, γίνεται ακόμη μεγαλύτερο, αν λάβουμε υπόψη ότι η Ελλάδα ήταν πολύ πιο ευάλωτη στις κρίσεις που αντιμετωπίσαμε, από ότι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στην εθνική κρίση ήμασταν ευάλωτοι, διότι δεν είχαν γίνει καθόλου δαπάνες για εξοπλισμούς, ειδικά την τελευταία πενταετία πριν αναλάβουμε τη διακυβέρνηση της χώρας. Στην υγειονομική κρίση, ήμασταν πολύ περισσότερο ευάλωτοι, διότι ο ιός αυτός, ήταν δολοφονικός για τους πιο ηλικιωμένους και η χώρα είχε -μετά ή μαζί περίπου με την Ιταλία- το μεγαλύτερο ποσοστό ανθρώπων μεγάλης ηλικίας, το οποίο είναι καλό μεν, διότι σημαίνει πως οι άνθρωποι ζουν περισσότερο, αλλά ήμασταν, παράλληλα, πολύ πιο ευάλωτοι, υγειονομικά. Και ήμασταν ευάλωτοι και οικονομικά στην πανδημία, πολύ περισσότερο από τις άλλες χώρες, διότι η πανδημία «χτύπησε» τις υπηρεσίες, πολύ περισσότερο από τη βιομηχανία. Και «χτυπώντας» τις υπηρεσίες, «χτύπησε» πολύ περισσότερο την Ελλάδα που έχει πολύ μεγάλο ποσοστό τουρισμού στο ΑΕΠ, αλλά έχει και άλλες υπηρεσίες που έχουν πολύ μεγαλύτερο ποσοστό στο ΑΕΠ από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, π.χ. εστίαση, πολιτισμός κ.λπ.

Και η Ελλάδα ήταν, επίσης, πολύ περισσότερο ευάλωτη στην ενεργειακή κρίση, διότι είναι μία χώρα που εισάγει το 100% περίπου του πετρελαίου και είχαμε μία πολύ μεγάλη αύξηση στις τιμές του. Και εισάγει, επίσης, το 100% του φυσικού αερίου. Και είχαμε μεγάλη αύξηση στις τιμές του αερίου και μία δρομολογημένη, από τα

προηγούμενα χρόνια, εξάρτηση από το φυσικό αέριο στο ηλεκτρικό μας μείγμα. Διότι στη διάρκεια της προηγούμενης κυβέρνησης είχαμε ελάχιστες επενδύσεις σε ΑΠΕ, όπως είχαμε ελάχιστες επενδύσεις γενικότερα. Και αυτό, προφανώς, ήταν μία εξαιρετικά, αρνητική συγκυρία για να την αντιμετωπίσουμε. Για να καταλάβετε πόσο αρνητική ήταν η άνοδος των τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, καυσίμων, γενικότερα, κόστισε στο ΑΕΠ, φέτος, περίπου 5-6 δισ. ευρώ (δεν έχουμε ακόμη το τελικό αποτέλεσμα. Αυτό, είναι 3% του ΑΕΠ. Τί σημαίνει αυτό; Ότι αν είχαμε 0% ανάπτυξη -και θα επανέλθω σ' αυτό- κατά τα άλλα, θα κάναμε 2%-3% ύφεση, παράλληλα, με τον πληθωρισμό. Ο πληθωρισμός, όταν είναι εξωγενής δεν φέρνει ανάπτυξη, κόβει ανάπτυξη. Γι' αυτό είχαμε συρρίκνωση της ανάπτυξης σε όλες τις μεγάλες πετρελαιοκρίσεις. Το γεγονός ότι έχουμε σοβαρή αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης, οφείλεται στο ότι είχαμε μία πάρα πολύ επιτυχημένη πολιτική αντιμετώπιση της κρίσης. Και είναι ανάποδο από αυτό που λέει η αντιπολίτευση. Και αυτό προκύπτει, όχι από αυτά που λέμε εμείς, αλλά από αυτά που λένε οι άλλοι, που είναι ουδέτεροι, π.χ. η Κομισιόν προβλέπει φέτος ανάπτυξη 6%. Εμείς λέμε 5,6%. Ο ΟΟΣΑ λέει 6,7% (η δεύτερη μεγαλύτερη στις χώρες του ΟΟΣΑ). Και εκτιμά ότι θα έχουμε μεγαλύτερη ανάπτυξη -η Επιτροπή- και το 2023-2024 από το μέσο Ευρωπαϊκό όρο.

Με αυτή την ευκαιρία, θα κάνω μερικές παρατηρήσεις, για όσα άκουσα από την αντιπολίτευση. Να ξεκινήσουμε από όσα μας είπε η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ. Το 2015-2018, στα χρόνια του ΣΥΡΙΖΑ, ο μέσος όρος της ανάπτυξης ήταν -0,1%, δηλαδή μηδέν! Οι αρχαίοι Έλληνες δεν ήξεραν το μηδέν, δεν είχαν αυτόν τον αριθμό. Εξού και το μηδέν στα αρχαία ελληνικά σήμαινε τίποτε. Είχαμε, λοιπόν, την ανάπτυξη του τίποτε. Αυτό συνέβη στην προηγούμενη φάση. Στη δική μας περίοδο, παρά τις κρίσεις αυτές, το ίδιο νούμερο 2019-2022 είναι 1,5%, με την τεράστια ύφεση του 2020 μέσα. Την περίοδο του ΣΥΡΙΖΑ, η ανάπτυξη στην Ευρώπη ήταν 2,1%, με 0% στον ΣΥΡΙΖΑ. Στη δική μας περίοδο, παρά το γεγονός ότι ήμασταν περισσότερο ευάλωτοι στην Ευρώπη η ανάπτυξη ήταν 1% και σε εμάς 1,5%. Και -όπως σας είπα- προβλέπει η Επιτροπή ότι θα έχουμε μεγαλύτερη από την Ευρώπη και τα επόμενα χρόνια. Τί συνέβη με το χρέος; Το χρέος το 2014 ήταν 179% του ΑΕΠ. Το 2018 ήταν 186% του ΑΕΠ. Φέτος, πέφτουμε σε 169% και το 2023, σε 159% του ΑΕΠ. Αυτά εν μέσω αυτών των φοβερών κρίσεων. Τί αντιμετώπισε η προηγούμενη κυβέρνηση, εκτός από τον εαυτό της που ήταν ο ίδιος μια διεθνής κρίση; Μία Ευρωζώνη που κινήθηκε στο 2,1%, πολύ παραπάνω από ότι εμείς, καύσιμα κάτω από τα 60 ευρώ στην περιόδό της, φυσικό αέριο κάτω από 20 ευρώ, στο μέσο όρο στην περιόδό της. Και άκουσα και την ελάσσονα αντιπολίτευση να μας λέει ότι έχετε 5,6%, 6%, 6,7% ανάπτυξη, αλλά είναι αντι-αναπτυξιακή αυτή η ανάπτυξη. Εδώ, δεν μπορώ να σχολιάσω περαιτέρω. Πάμε σε ειδικότερα θέματα: ενέργεια. Άκουσα την κυρία Αχτσιόγλου να συγκρίνει την ενέργεια, σε όρους αγοραστικής δύναμης. Οι τιμές στην ενέργεια είναι διεθνείς. Όταν αυξάνονται, αυτό συμβαίνει διεθνώς. Δεν αυξάνονται εγχωρίως. Συνεπώς, οι όροι

ισοτιμίας - αγοραστικής δύναμης, είναι παντελώς ακατάλληλοι για να κρίνεις μία κυβέρνηση. Όταν πηγαίνει στα 300 ευρώ το φυσικό αέριο, προφανώς σε όρους αγοραστικής δύναμης θα πληγεί μία χώρα, η οποία είναι στο «κάτω μέρος», αλλά αναρωτηθήκαμε γιατί είμαστε στο κάτω μέρος; Διότι από το 2015-2018, όπως εξήγησα, ενώ όλη η υπόλοιπη Ευρώπη πήγαινε με 2,1%, εμείς ήμασταν στο 0%, στο τίποτε. Και γι' αυτό είμαστε στο κάτω μέρος. Γι' αυτό κοστίζει τόσο πολύ η ενέργεια στα νοικοκυριά, γιατί χάσαμε μία τετραετία. Αν δεν την είχαμε χάσει, θα κόστιζε σε όρους ισοτιμίας-αγοραστικής δύναμης πολύ λιγότερο, αλλά έπρεπε να ...βαρέσετε τα νταούλια και να χορέψουν οι αγορές. Όπως καλώς ενθυμούμεθα.

Στα ειδικότερα θέματα, στα υπερκέρδη, αυτή η κυβέρνηση τα μαζεύει. Μάζεψε τα υπερκέρδη από τον μηχανισμό που έφτιαξε. Όταν μπήκε ο μηχανισμός δεν είχαμε υπερκέρδη, διότι τα μαζέψαμε στην πηγή. Μαζεύουμε από την προηγούμενη φάση 377 εκατ. ευρώ, τα οποία θα πληρωθούν μέσα στις επόμενες 2-3 εβδομάδες. Και φέραμε μία καινούρια νομοθεσία, με την οποία κάθε 3 μήνες, μαζεύουμε τα χρήματα από τα υπερκέρδη που δημιουργεί τυχόν απότομη πτώση των τιμών. Διότι τί γίνεται όταν έχεις μη προβλέψιμη πτώση των τιμών; Στο υφιστάμενο σύστημα, δημιουργούνται, στο μήνα που υπάρχει αυτή η μη προβλεπόμενη πτώση των τιμών, οφέλη για τις εταιρείες. Αυτά, δεν θα είναι οφέλη για τις εταιρείες. Μαζεύονται απολύτως αποτελεσματικά, κάθε τρίμηνο. Και έτσι το θέμα των υπερκερδών τελειώνει. Στο θέμα της ενέργειας έχουμε κάνει πάρα πολύ δουλειά. Έχουμε τριπλασιάσει τις επενδύσεις σε ΑΠΕ φέτος, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Έρχονται πολύ μεγαλύτερες στα επόμενα χρόνια. Και έχουμε, για πρώτη φορά, και πραγματικές έρευνες για φυσικό αέριο και όχι λόγια του αέρα. Η Exxon Mobil θα βάλει χρήματα για να γίνουν αυτές οι έρευνες. Μέχρι ότου μπουν λεφτά για να γίνουν έρευνες, όλα τα άλλα είναι λόγια του αέρα, όπως τα ζήσαμε τα προηγούμενα χρόνια.

Σε σχέση με την ανισότητα, υπάρχει ένας δείκτης, με τον οποίο την μετρούμε, και είναι θετικό ότι αυτός μπήκε στο Draft Budgetary plan, στο σχέδιο του προϋπολογισμού που υποβάλει η χώρα κάθε χρόνο στην Επιτροπή. Πρώτη φορά μπήκε το 2018. Το 2018, λοιπόν, ο δείκτης ανισότητας που υπέβαλε η προηγούμενη κυβέρνηση ήταν 0,323, ο λεγόμενος Gini Coefficient. Όσο μικρότερος είναι τόσο μικρότερη είναι και η ανισότητα που έχουμε. Το 2022 στο Draft Budgetary plan, οι ίδιες υπηρεσίες το φτιάχνουν, ο ΣΟΕ, τον οποίο όλοι εκτιμούμε, είναι 0,3065, έχουμε, λοιπόν, μικρότερη ανισότητα, όπως μετράται με τον πιο γνωστό δείκτη.

Στο θέμα της αύξησης των εσόδων από φόρους το 2022, σε σχέση με το 2021, που επίσης έθεσε η κυρία Αχτσιόγλου, θα σας δώσω, αναλυτικά, στοιχεία, για να έχει το Κοινοβούλιο την εικόνα, από που προήλθαν τα επιπλέον έσοδά μας το 2022. Είχαμε 813 εκατ. από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Καταλαβαίνετε ότι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων δεν έχει να κάνει με τον ΦΠΑ και επίσης δεν έχει

να κάνει με τον πληθωρισμό, καθώς αφορά τα προηγούμενα χρόνια ή τους μισθούς, εν μέρει βοηθήθηκε και από τον κατώτατο μισθό, που εμείς αυξήσαμε. Μετά είχαμε αύξηση εσόδων 828 εκατ. ευρώ, από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων. Αυτός δεν έχει να κάνει σε τίποτε με το 2022, είναι για το 2021. Μετά είχαμε 390 εκατ. ευρώ από ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Και αυτοί δεν έχουν να κάνουν σε τίποτε με τον πληθωρισμό. Αρνητικά επιδρά ο πληθωρισμός σ' αυτούς, διότι είναι σε απόλυτα νούμερα. Και ο πληθωρισμός μειώνει την αγοραστική δύναμη και τον όγκο των πωλήσεων.

Στον ΦΠΑ είχαμε 4,1 δισ. ευρώ, από αυτά 1,3 δισ. ευρώ είναι από την αύξηση της πραγματικής ιδιωτικής κατανάλωσης, δηλαδή αυτής πάνω από τον πληθωρισμό. Και 1,5 δισ. ευρώ είναι πράγματι από την επίδραση του πληθωρισμού. Ακόμη, υπάρχει 1,3 δισ. ευρώ από τον τουρισμό, ο οποίος δεν μετριέται στην Στατιστική Υπηρεσία στο δείκτη της ιδιωτικής κατανάλωσης, διότι είναι εξαγωγές υπηρεσιών. Και -αν θέλουμε να κάνουμε σοβαρά τη σύγκριση- προφανώς δεν μπορούμε να συγκρίνουμε, όπως έκανε η κυρία Αχτσιόγλου το 2019 με το 2022, διότι μιλάμε για την αύξηση των εσόδων του 2021, σε σχέση με το 2022. Το 2019 είναι άσχετο θέμα. Στον τουρισμό, συγκρίνουμε με το 2019, διότι αυτό μας δείχνει τη δυναμική επανόδου του τουρισμού που είναι εξαιρετική, διότι πρέπει να υπολογίσουμε ότι σε σχέση με το 2019, έχουμε χάσει τρεις σημαντικές αγορές: Κίνα, Ρωσία και Ουκρανία -χωρίς να φταίμε εμείς. Χάνουμε τρεις σημαντικές αγορές και φέρνουμε περίπου τα ίδια έσοδα. Ωστόσο, για τη σύγκριση των εσόδων, το κατάλληλο έτος είναι το 2021, διότι μετράμε πόσο αυξήθηκε ο ΦΠΑ το 2021.

Σε ένα άλλο θέμα που θέσατε, τα δάνεια του RRF. Θέλω να εξηγήσω κάτι, που το έχω εξηγήσει πολλές φορές, αλλά δεν φαίνεται να γίνεται, πλήρως, κατανοητό. Η Ελλάδα, ο μόνος τρόπος να πάρει αυτά τα δάνεια, είναι και ήταν -και αν βρισκόσασταν στη θέση μου θα το αντιλαμβανόσασταν- να μην τα χρησιμοποιήσει για να προκαλέσουν δημόσιο έλλειμμα, διότι δεν έχουμε περαιτέρω χώρο για δημόσιο έλλειμμα. Αν τα παίρναμε για να προκαλέσουμε δημόσιο έλλειμμα, κάνοντας πρόσθετες δημόσιες επενδύσεις, καθώς αυτό θα σήμαινε δημόσιες επενδύσεις, διότι μόνο επενδύσεις μπορούμε να κάνουμε με αυτά τα δάνεια, θα έπρεπε να μειώσουμε τις ενισχύσεις στα νοικοκυριά. Αυτή θα ήταν η επιλογή. Να κάνουμε περισσότερες επενδύσεις με αυτά τα δάνεια, αν μας έδιναν χώρο οι αγορές. Και αυτές οι επενδύσεις, να μειώσουν, αντίστοιχα, τη βοήθεια στη νοικοκυριά, σε περίοδο απίστευτου, παγκόσμιου, πληθωρισμού. Για να τα πάρουμε και να είναι «market based instrument» και να μην μετράνε στο έλλειμμα, διότι δεν μετράνε, έπρεπε να στηρίζονται, αποκλειστικά, σε τραπεζικούς όρους, αλλιώς δεν θα τα παίρναμε καθόλου. Και προφανώς, όσοι μπορούν να ανταποκριθούν στους τραπεζικούς όρους -μεγαλύτερες και μικρότερες επιχειρήσεις- έχουν πρόσβαση σ' αυτά και είναι άφθονα και κανενός η πρόσβαση δεν περιορίζεται. Αντιθέτως, οι μικρές επιχειρήσεις έχουν πολύ μικρότερο επιτόκιο,

0,35% σταθερό, που είναι πολύ ευνοϊκό. Η αντιπολίτευση μας λέει στην ουσία: μην τα πάρετε αυτά τα δάνεια, αφού δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν οι μικρές, ας μη γίνουν επενδύσεις. Μας ενδιαφέρει τί; Η κατσίκα του γείτονα; Ο σκοπός είναι να γίνουν οι επενδύσεις και να προχωρήσει η οικονομία. Πείτε μου πώς θα τα χρησιμοποιούσατε αλλιώς, να σας παραδεχτώ. Αν δεν μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε αλλιώς, προφανώς πρέπει να τα χρησιμοποιήσουμε με τον μόνο τρόπο που μπορούν να αξιοποιηθούν. Προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας. Γίνονται τεράστιες επενδύσεις με αυτά τα δάνεια, από τις οποίες θα ωφεληθούν όλοι.

Όσον αφορά στους πλειστηριασμούς, δεν θα πω το όνομα της Κυρίας που είχε αυτή την εξαιρετικά δυσάρεστη εμπειρία και περιπέτεια, αλλά έψαξα και το έχω εδώ στο κινητό μου, πότε αυτή η υπόθεση βγήκε στο προσκήνιο. Πότε βγήκε η πρώτη κατοικία αυτής της Κυρίας στον πλειστηριασμό; Στη σχετική ιστοσελίδα, που είναι δημόσια πληροφορία, διότι δεν μπορούμε παρά μόνο δημόσιες πληροφορίες να αξιοποιήσουμε γι' αυτό το θέμα, βλέπουμε ημερομηνία δημοσίευσης πλειστηριασμού 20.3.2019 και ώρα 12:11:53 (κωδικός: eIQRYRUyE). Στις 20.3.2019, ποια κυβέρνηση υπήρχε, να μου θυμίσετε, που βγήκε το σπίτι αυτής της κυρίας στον πλειστηριασμό, πρώτη κατοικία; Με ποιανού τη νομοθεσία βγήκε; Δεν θα πω τί είναι αυτό, να πηγαίνεις στο σπίτι της κυρίας και να λες τί φοβερό πράγμα συνέβη, όταν επί δικής σου κυβέρνησης και με δική σου νομοθεσία βγαίνει το σπίτι στον πλειστηριασμό. Δεν θα πω τί είναι, αν και η λέξη υποκρισία τριγυρίζει στο μυαλό μου.

Και πάμε στις συντάξεις, όπου έχουμε 4,9% αύξηση με βάση το νόμο ΣΥΡΙΖΑ από τον πληθωρισμό και 3,9% αύξηση από την ανάπτυξη, που πετύχαμε εμείς. Αν ήμασταν στην περίοδο του ΣΥΡΙΖΑ, τί ανάπτυξη θα είχαμε, αν ήταν τώρα ο ΣΥΡΙΖΑ στη θέση μας; Μπορούμε να πάρουμε το νούμερο που σας είπα από τη δική του περίοδο: 0%. Αν η ανάπτυξη ήταν 0% οι συνταξιούχοι θα έπαιρναν 4,9% και 0%.

Αφού τελειώσαμε τις βασικές παρατηρήσεις για την αντιπολίτευση πάμε να επανέλθουμε στη γενικότερη πορεία το 2022-2023. Οι επενδύσεις, μας κράτησαν και θα μας κρατήσουν και του χρόνου, εκτός ύφεσης. Την τριετία 2020-2022 αυξήθηκαν κατά 30% περίπου. Είχαν θετική συνεισφορά στο ΑΕΠ, όταν η συνεισφορά στην υπόλοιπη Ευρώπη ήταν αρνητική. Και έχουμε μπροστά μας ένα μεγάλο ποσοστό των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, το οποίο αυτή η κυβέρνηση κέρδισε, στο ύψος που το κέρδισε, μέσω του οποίου θα υλοποιηθεί πολύ μεγάλο ύψος, πρόσθετων επενδύσεων. Μόνο οι δημόσιες επενδύσεις, θα είναι του χρόνου 12 δισ. ευρώ. Και από το εργαλείο αυτό των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης, που κατά βάση η αντιπολίτευση δεν θα ήθελε να υπάρχει ή δεν μας έχει εξηγήσει πώς θα υπήρχε-έχουν, ήδη, συμβασιοποιηθεί 2 δισ. ευρώ και έχουμε προς συμβασιοποίηση μέσα στο επόμενο τετράμηνο άλλα 6 δισ. ευρώ, δηλαδή 8 δισ. ευρώ επενδύσεις, μόνο από αυτό το εργαλείο. Με αυτό τον τρόπο, θα μπορέσουμε να κρατηθούμε εκτός ύφεσης,

να πετύχουμε για πρώτη φορά μετά από χρόνια, πρωτογενές πλεόνασμα. Να σημειώσω εδώ, επειδή λέτε ότι ο προϋπολογισμός έπεσε έξω, πως είχε πρωτογενές έλλειμμα 1,4%, όταν πρωτο-κατατέθηκε ...έναν αιώνα πριν, σ' έναν άλλο κόσμο, προ του πολέμου της Ουκρανίας. Και μετά από όλα αυτά, πήγαμε στο 1,6%. Δεν το λες αποτυχία αυτό. Μάλιστα στο τέλος μπορεί να είναι πιο κοντά στο 1,4% παρά στο 1,6%. Και όλα αυτά, έχοντας μία στήριξη των νοικοκυριών, κατά κύριο λόγο, και των επιχειρήσεων, κατά δεύτερον, με 4,8 δισ. ευρώ καθαρές δημοσιονομικές δαπάνες το 2022, συν 4,2 δισ. ευρώ οι έκτακτες δαπάνες για Covid-19. Αυτό ήταν το καλύτερο που μπορούσαμε να κάνουμε. Προφανώς, υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι, οι οποίοι ταλαιπωρούνται από τον πληθωρισμό και θα συνεχίσουμε να βοηθούμε όσο μπορούμε και όσο τα δημοσιονομικά μας επιτρέπουν. Και τα δημοσιονομικά μας επιτρέπουν, διότι αυτή η κυβέρνηση, έχει πετύχει αυτόν τον ρυθμό ανάπτυξης, διότι, αν με τις κρίσεις που σας περιγράφω, είχαμε το ρυθμό ανάπτυξης του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή μηδέν, τότε η κοινωνική και οικονομική κατάσταση, θα ήταν πάρα πολύ δυσμενής, πάρα πολύ άσχημη. Αντιθέτως, σήμερα, πιστεύω ότι μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι. Ας ελπίσουμε ότι δεν θα έχουμε τέτοιου μεγέθους κρίσεις στα επόμενα χρόνια, και στατιστικά είναι πολύ μεγάλο το μέγεθος αυτών των κρίσεων για να μας ξανα-τύχουν. Η εκτίμησή μου είναι ότι η ενεργειακή κρίση θα τελειώσει συντομότερα από ότι πιστεύουμε, διότι είναι πιθανό και ο πόλεμος να τελειώσει συντομότερα από ότι πιστεύουμε. Και σε κάθε περίπτωση, η Δύση έχει αντιδράσει και η Ευρώπη αρχίζει πια και διαχειρίζεται αυτή την ενεργειακή κρίση, με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Και με τη βοήθεια του Ταμείου Ανάκαμψης και της μεταρρυθμιστικής πολιτικής αυτής της κυβέρνησης πιστεύω ότι θα πάμε πολύ καλύτερα στα επόμενα χρόνια. Μοναδική προϋπόθεση είναι να έχουμε πολιτική σταθερότητα και συνέχιση της μεταρρυθμιστικής πολιτικής. Και πιστεύω ότι αυτό θα το αποφασίσει ο ελληνικός λαός και στον επόμενο προϋπολογισμό θα μπορέσουμε να συζητήσουμε και πάλι, υπό καλύτερες συνθήκες, όλα αυτά που συζητήσαμε και σήμερα. Σας ευχαριστώ.